

**Az őstermelői tevékenységre vonatkozó adózási és
járulékfizetési kötelezettségek
Észak-Magyarországi JOGpontok**

A mezőgazdasági őstermelő három módszer szerint állapíthatja meg a jövedelemét:

- 10 százalékos költséghányad alkalmazásával,
- tételes költségelszámolással,
- mezőgazdasági kistermelők jogosultak átalányadózásra.

Fontos azonban kiemelni, hogy a mezőgazdasági őstermelőnek – függetlenül attól, hogy a jövedelmét milyen módszerrel állapítja meg – a támogatások összegével csökkentett őstermelői tevékenységből származó éves bevétele nem haladja meg a 600.000 forintot, akkor nem kell jövedelmet számolnia és ezt a bevételét nem is kell bevallania.

Az első módszer akkor célszerű, ha az őstermelő nem kíván költségeivel tételesen elszámolni. Ebben az esetben vélelmezett, hogy a költségek összege a bevételek 10 százaléka, a fennmaradó 90 százalék pedig jövedelemnek minősül. Mivel költségeket nem érvényesít, így elegendő bevételi nyilvántartás vezetése ebben az esetben.

Tételes költségelszámolás esetén tevékenység folytatása során az adóévben ténylegesen felmerült bevételek, bevételt

csökkentő tételek és költségek elszámolása alapján határozzák meg a jövedelmet. Az igazolt költségeken felül 8 millió forint bevételig (mezőgazdasági kistermelők esetén) 40 százalékos kistermelői költségátalány is levonható. A nyilvántartási kötelezettségnek naplófőkönyv, pénztárkönyv vagy bevételi és költségnyilvántartás vezetésével tehetnek eleget.

Átalányadózás esetén a kistermelésből származó bevétel 15 százaléka számít jövedelemnek, illetőleg a bevételnek azon részből, amely élő állat és állati termékek értékesítéséből származik, 6 százalékot lehet jövedelemnek tekinteni. Az átalányadóóra vonatkozó szabályok szerinti adózónak a bevétel megszerzése érdekében felmerült kiadásairól szóló számlákat és más bizonylatokat az adó utólagos megállapításához meg kell őriznie. Nyilvántartások terén elegendő az őstermelői tevékenységből származó bevételeiket az értékesítési betétlapban kötelesek vezetni vagy vezethetnek bevételi nyilvántartást is.

Az első két adózási formát választó őstermelőt a tevékenységből származó jövedelme utáni adó összegéből legfeljebb 100.000 forint adókedvezmény illeti meg, amely mezőgazdasági, vagy halászati csekély összegű (de minimis)

támogatásnak minősül. Az adókedvezmény akkor érvényesíthető, ha az őstermelő a regisztrációs számát is feltünteti az adóbevallásában. Közösen folytatott tevékenység esetén a tagoknak külön-külön kell rendelkezniük regisztrációs számmal.

Aki az őstermelésből származó jövedelme megállapítására a tételes költségelszámolást választja, és a támogatások összege nélküli bevétele az adómentesség értékhatárát (600.000 forint) meghaladja, de az nem több 4 millió forintnál és legalább bevételenek a 20 százalékát kitevő összegű, tevékenységével kapcsolatosan felmerült, költségként elismert kiadásait számlával tudja igazolni, annak nem kötelező jövedelmet számolnia, élhet nemleges nyilatkozattételi jogával is. A tevékenységüket közös igazolvány alapján folytató őstermelők, valamint a családi gazdálkodó és a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagok is élhetnek nemleges nyilatkozattételi jogukkal, de csak külön-külön és csak akkor, ha mindannyian ezt a módszert választják.

A mezőgazdasági őstermelő által a jövedelem után fizetendő adó mértéke 15 százalék. Ez az adó összeg csökkenthető az

őstermelői adókedvezmény összegével amennyiben a jövedelmét az őstermelő nem az átalányadózókra vonatkozó szabályok szerint állapítja meg. A fizetendő adó összege tovább csökkenthető a személyi kedvezmény összegével is, amely havonta az adóév első napján érvényes minimálbér 5 százaléka. Az így megállapított összegből kell az adott negyedévre, a negyedévet követő hónap 12. napjáig megfizetni. Bevallani a személyi jövedelemadó bevallásban kell, így az adóévet követő év május végéig, vagy ha áfa fizetésére kötelezett vagy egyéni vállalkozó is, akkor február végéig kell benyújtania. Az egyéni vállalkozók esetében részletesebben kifejtett alanyi adómentesség kedvezménye mezőgazdasági őstermelők esetében is választható a feltételek fennállása esetén.

A mezőgazdasági őstermelő a minimálbérnek megfelelő összeg után fizeti meg a 10 százalék nyugdíjjárulékot és a 7 százalék egészségbiztosítási járulékot, melyből 4 százalék a természetbeni-, és 3 százalék a pénzbeli egészségbiztosítási járulék.

Annak akinek az adóévet megelőző évben elért bevétele nem haladja meg a 8 millió forintot (mezőgazdasági kistermelő),

az őstermelői tevékenységből származó, tárgyévét megelőző évi bevételének 20 százaléka után 4 százalék természetbeni egészségbiztosítási járulékot és 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet meg.

A mezőgazdasági őstermelő magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése nyilatkozhat arról, hogy a társadalombiztosítási járulékokat magasabb összeg után fizeti meg. A nyilatkozat végrehajtható okiratnak minősül.

A mezőgazdasági őstermelő szociális hozzájárulási adó fizetésére köteles, amely adó alapja a mindenkori minimálbér. A fizetendő adó mértéke 17,5 százalék. A mezőgazdasági őstermelő az egészségbiztosítási járulékot és a nyugdíjjárulékot negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig vallja be, és a bevallás benyújtására előírt határidőig fizeti meg az állami adóhatóságnak.

Az őstermelő a saját maga után megfizetendő adó alapjának megállapításkor nem veszi figyelembe azt az időtartamot, amelyre

- (baleseti) táppénzben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban részesül,

- gyermekgondozást segítő ellátásban, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a folyósítás alatt az őstermelői tevékenységét személyesen folytatja,
- csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban egyidejűleg részesül.

Ha a mezőgazdasági őstermelő e tevékenysége mellett egyidejűleg egyéni vállalkozói tevékenységet is folytathat, akkor:

- őstermelői bevételként kell figyelembe venni az őstermelői tevékenység során előállított azon termékek szokásos piaci értékét, amelyeket egyéni vállalkozóként értékesít, azzal, hogy vállalkozói jövedelem szerinti adózás alkalmazása esetén ez az érték az egyéni vállalkozói tevékenység elismert költségének minősül;
- egyéni vállalkozói tevékenységből származó bevételként kell figyelembe venni az előző pontban említett termékek értékesítéséből származó ellenértéket is;

- az egyes tevékenységek folytatása érdekében felmerült költségeket elkülönítve kell nyilvántartania, ha tételes költségelszámolást, illetőleg vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmaz;
- a tevékenységek közös költségeit a bevételek arányában kell megosztani.

Azaz őstermelő úgy lehet egyéni vállalkozó is, hogy egyéni vállalkozóként nem az őstermelőként felvett tevékenységeket folytatja.

A mezőgazdasági őstermelőnek (az átalányadózást alkalmazó mezőgazdasági kistermelőnek is), ha a tevékenységéből származó bevétele az évi 600.000 forintot nem haladja meg, akkor ezen bevételéből jövedelmet nem kell figyelembe vennie, ha meghaladja, akkor ezt a bevételt is beszámítva kell a jövedelmét meghatározni.

Aki az kisadózó egyéni vállalkozói tevékenysége mellett mezőgazdasági őstermelői tevékenységet is folytat, annak a mindkét tevékenységgel összefüggő költségeket a bevételek arányában meg kell osztania. Az a kisadózó egyéni

vállalkozó, aki mezőgazdasági kistermelőnek minősül, az őstermelői tevékenysége tekintetében választhatja az átalányadózást is.